

SÀI GÒN (NV) - Một ngày trước khi lễ nhậm chức ba tháng trước công bố rõ ràng rồi, báo Du Lịch, một cơ quan tuyên truyền của Tổng Công Du Lịch Công Sở n Việt Nam, đã viết một bài mô tả tình cảnh của sống chết của nông dân ở khu vực huyện Bò Lâm, tỉnh Lâm Đồng.

Chính quyền đã triệu tập nhà đất của nông dân để làm đơn khai thác bauxite. Thế nhưng người dân chỉ được đến bù đắp sống tiềm ẩn của đất mua lại một mảnh đất nhỏ hơn để làm nhà ở, của nói tiếng xây căn nhà, và bên trên họ tất cả, lấy gì để sống khi miếng đất canh tác của họ đã bị cướp?

Đây là tình trạng chung của những người dân bị nhà nước cướp đất để thực hiện các dự án lớn như trên cơ sở.

Chuyến đi ngấm vào một vấn đề nhạy cảm mà những kẻ mua bán giấy vẽ ngấm vào Việt Nam để tránh né, cho thấy báo Du Lịch đang được đưa vào danh sách để thay thế nhân sự của một đơn vị như báo Thanh Niên đến là Bộ Thông Tin "lộ phôi" bốn tiếng hôm Thứ Tư (15/04).

Tờ Du Lịch, sau khi bị kiểm duyệt vì tiếng viết bài để kích Trung Quốc, vẫn không nhượng bộ. "Kiểm duyệt thì nghiêm túc, của nhân thức để tính chất, một để nghiêm trọng của khu vực điếm," báo Thanh Niên nêu lên là cơ quan biên tập của "lộ phôi" viết trong quy trình ra lễ nhậm chức của báo Du Lịch.

Có lẽ, với bài viết tố cáo về cái trò đền bù gì là kiểm soát ngày ở Tân Rai, giới chức này có đủ hiểu làm tràn ly nên báo Thanh Niên cho hay sẽ có chuyến "cùng kẻ kiểm soát toàn thể chức và nhân sự lãnh đạo" của tờ Du Lịch.

Hai Tháng Hai vừa qua, tin tức xì ra rằng lãnh đạo tờ Du Lịch đã bị một vài rắc rối, nhưng có lẽ, sau thời gian bị đình bản, tờ báo có thể sẽ có biên tập mới không chững.

Bài báo ra ngày 13 Tháng Tư, 2009 của phóng viên đến tận nơi để đi tra và viết như sau với nội dung của nông dân Lâm Đồng:

"Dự án Tân Rai chính thức làm lộ khai công tác hợp nhà máy sản xuất Alumin vào ngày 18/11/2008. Thời gian khai thác của dự án này được tính kéo dài trong 98 năm, trên diện tích bauxite Tân Rai có thể trên 700 triệu tấn. Nếu khai thác 600.000 tấn/năm thì thời gian khai thác của riêng vùng Tân Rai sẽ kéo dài 45 năm, và nếu mở rộng vùng mỏ bauxite ra Bò Lóc, lên Di Linh thì thời hạn khai thác có thể lên tới 150 năm.

"350 m² đất để bù 30 triệu"

Đến xã Lạc Ngãi, huyện Bò Lâm (Lâm Đồng) trong những ngày giữa tháng 4, mặt không khí lao động hối hả trải dài trên diện tích hàng nghìn ha. Chưa đầy 2 năm trước, toàn bộ khu vực này còn là một màu xanh của những ruộng chè, cà phê, đồi thông... bây giờ mặt đất đã thay đổi, thay vào đó là màu đất đỏ bazan, khói bụi...

"Tháng 4/2006 dự án nói trên bắt đầu tiến hành đền bù, giải phóng mặt bằng cho gần 1.000 hộ dân với diện tích khoảng 1.700 ha. Hiện vẫn còn 107 hộ dân chưa nhận tiền đền bù và bàn giao mặt bằng. Lý do của các hộ dân ở đây, mức giá đền bù quá thấp, không hợp lý khiến họ không hài lòng. Anh Phan Tiến Long, khu phố 6A - Thôn Tròn Lạc Thôn (xã Lạc Ngãi, huyện Bò Lâm), phân trần: "Gia đình tôi có 350 m² đất nằm trong khu vực quy hoạch của dự án, với một ngôi nhà gỗ kiên cố nhưng chủ nhân đất để bù là 30 triệu đồng. Số tiền này không đủ mua một miếng đất ở khu vực tái định cư, chủ nhà tính đến chuyện xây nhà, đâu tui làm ăn!"

"Giá tiền đền bù thấp, giá đất tái định cư lại cao, đây là một nghịch cảnh làm nhiều hộ dân có đất đai, nhà cửa nằm trong dự án Tân Rai sống dở chết dở. Nhiều hộ chủ nhà mua đất để bù, phải sống tạm bợ qua ngày. Để mua một thửa đất với diện tích 130 m² để tái định cư, phải mất ít nhất 55 triệu đồng, chủ nhà không thể xây nhà.

Gia đình nhà bà Nguyễn Thị Hồi có 584 m² đất nằm trong dự án, với ngôi nhà 25 m², chủ nhà vốn trồng cây lâu năm, là nguồn thu nhập chính, nhưng cũng chỉ để bù 60 triệu đồng. Theo một số hộ dân trong vùng cho biết, mức tiền đền bù giữa hai huyện Bò Lóc và Bò Lâm hoàn toàn khác nhau (tới Bò Lâm thấp hơn).

"Nông dân lao đao"

Ch còn không đ y tám tháng n a (18/11), m qu ng đ u tiên c a đ án Tân Rai s đ c đ a lên kh i m t đ t. Nhi u h gia đình có đ t n m trong đ án đã bàn giao nh ng l i ch a đ c b trí đ t tái đ nh c . Thu nh p c a các h dân này g n nh 100% trông ch vào nông nghi p, m i chi tiêu cho cu c s ng lúc này đ u nhìn vào tị n đ n bù. V y còn tị n đâu đ mua đ t xây nhà, canh tác, đ u t làm ăn, nuôi con cái ăn h c...?!

"Ông Nguy n Côi khu ph 6A, th tr n L c Th ng, cho bi t: "Th i gian tr c đây (khi đ án ch a đi vào th c hi n - PV) gia đình tôi thu nh p t chè và cà phê cũng đ c ch ng 70 tri u đ ng/năm. Trong m y năm nay, t khi đ án kh i công, gia đình tôi không bi t ph i làm th nào đ sinh s ng. Nhìn đám chè cháy lá, cà phê khô héo mà a n c m t xót xa nh ng không dám đ u t vì ch ng bi t khi nào đ án đi vào tri n khai."

"Ch a bàn đ n chuy n khi nhà máy s n xu t Alumin chính th c đi vào ho t đ ng, nh ng v n đ v môi tr ng, nh h ng t i h th ng n c ng m c a l u v c th ng ngu n sông Đ ng Nai, an ninh-xã h i-qu c phòng... Hi n nay đ án cũng đã gây không ít b c xúc trong nhân dân v các v n đ : ô nhi m ti ng n, b i đ t t các container, xe t i ra vào th ng xuyên... Theo ông L ng Văn Đ c, m t ng i dân trong khu ph 6A, t ngày đ án b t đ u tri n khai, không khi nào gia đình ông có m t gi c ng ngon, hay m t th i gian yên tĩnh. Su t ngày xe c ra vào m ào, khói b i c a đ t đ bazan t công trình cu n cu n m i khi có xe ch y hay m t c n l c cu n, cũng đ cho khói b i bao trùm toàn vùng.

"Đ c m nh danh là 'kinh đô' c a cây chè, huy n B o Lâm đã m t hàng trăm ha cho đ án xây đ ng sân golf t i khu v c h L c Th ng và nay l i ph i hy sinh h n 2.200 ha chè, cà phê, th m chí c di n tích tr ng thông 10 - 15 năm tu i cho đ án nói trên. Ch a k khi đi vào ho t đ ng, đ án này còn c n thêm di n tích đ xây đ ng giao thông, các công trình ph ... Khi đó di n tích cây chè l i thêm m t l n thu h p.

"Trong khi đang có r t nhi u lu ng ý ki n khác nhau v vi c xây đ ng các đ án Bauxite - Nhôm Tây Nguyên, thì tr c m t đã có hàng nghìn h nông dân r i vào tình c nh lao đao."

R t nhi u l n quan ch c chớp bu c a nhà n c CSVN tuyên truy n ng i dân b gi i t a nhà

đt ru ng v n cho các d án c a nhà n c s đ c u tiên mua nhà mua đt, s u tiên vi c làm, n i m i ph i tỉn nghi đ y đ m i m t mà nói chung s có đ i s ng t t đ p h n ch cũ.

Th c t cho th y, nhi u n i đt b gi i t a tr ng và b hoang trong khi dân s ng chui rúc t m b và không bi t làm gì đ s ng. M i đây, ngày 14 Tháng T , báo đ n t VietnamNet loan tin "chính ph nh n l i ch m đ n bù d án th y đ n S n La."

Hàng ngàn gia đình các s c t c thi u s s ng su t bao đ i qua thu c các t nh S n La và Lai Châu đã b lùa vào các khu v c "tái đ nh c " t c là b đ u i ra kh i khu v c xây d ng đ p th y đ n S n La. Nhà "tái đ nh c " tu nh toàng n t n và nh nh nh ng cái chu ng chim trong khi đt canh tác không có. Nh ng ng i nào có mi ng đt canh tác nh bé thì đt x u

"Đ n tích đt m i đ u nh h n ho c b ng 400 m²/h và b trí k sát nhau nên vi c nh t trâu bò, gia súc, gia c m và làm v n phát tri n kinh t ph gia đình đ u b t kh thi," VietnamNet t ng thu t nh n có chuy n thăm vi ng c a Hoàng Trung H i, phó th t ng CSVN.

T i đây, n u mu n làm nhà l y riêng cho mình "Nhà n c b i th ng 50-70 tri u đ ng đ làm nhà m i nh ng chi phí xây nhà lên t i 200-300 tri u", VietnamNet k .

Công nhân Trung Qu c đang làm vi c chu n b khai thác bauxite i Tân Rai (t nh Lâm Đ ng). Tin

